

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félre . . . 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttár sora 15 kr.

A barcasági magyar evang. gyülekezetek.

(Sz.) A barcasági magyar evang. egyház-
közösségek egy nagy fontosságú és következményei-
ben messzire kiható lépésre határozták el magukat.
Egyenlő Brassóban 1886. ápril 9-éről kelt emlékiratukban az erdélyi evang. egyházkerület főkon-
sistoriumát arról értesítik, hogy azon egyházkerület
kötelekeiből kiléptek s külön esperességgé alakulván,
az ág. hitv. magyar egyetemes egyház, illetőleg
ennek tiszai kerületébe való fölvételt fogják kérel-
mezni.

Az elszakadás elhatározó indító okául azt
hozzák fel, hogy az erdélyi evang. egyház
a magyar ev. egyetemes egyháznak része
lenni nem ohajt, ők pedig ezen partikularis
állásban az erdélyi evang. egyház kedvéért tovább
maradni nem szeretnek. Egy másik indító okként
szerepel a memorandumból kiolvashatólag az a
körülmény is, hogy a béke anya és gyerme-
kei között oly régi idők óta idegen volt.

Ezen lépés következtében az a kapocs, mely
barcasági ág. hitvallású magyarajku testvéreinket,
századokon keresztül, az erdélyi ág. hitvallású
evang. egyházhoz fűzte, ketté szakadt.

Oszintén megvalljuk, hogy barcasági ág.
hitv. magyarajku véreink ezen elhatározása örömmel
tölti el keblünket, nem azért, mintha az er-
délyrészi evang. egyház gyengülését megfelelő ok
nélkül ohajtanók, hanem mert ohajtjuk, hogy az
Erdély és anyaország között létrejött politikai unio
az egyházi élet terén is minél teljesebben érvénye-
süljön.

Mi azon körülményben, hogy az erdélyi ág.
hitv. egyházkerület a királyhágon tuli ág. hitval-
lású egyházkerületeknek az egyesülésre vonatkozó
felhívását visszautasította, a politikai unio negációját
látjuk, ez okon minden olyan mozzanatot, mely
ezen negáció erejét gyöngíti, örömmel üdvözlünk.
Ennek gyöngítést látjuk a barcaságiak elhatáro-
zásában is, elszakadásuk keblünket nem titkolható
örömmézzel ezért tölti el.

Az anyaország ág. hitvallású egyházkerületeit,
midőn az erdélyrészi ág. hitv. egyházkerülettel
egyesülés iránti ohajukat kifejezték, korántsem az
a szándék vezérelte, hogy ezen kerület híveit
anyanyelvüktől megfoszassák, avagy anyanyelvük-
nek az isteni tiszteletben és az egyház kormány-
zásában való szabad használatában bármi csekély
részben is korlátozni ohajtanák.

Ha ezt nem teszik meg az anyaországban
létező németajku ág. hitv. egyházközösségekkel, bizo-
nyára az erdélyrészi szászajku ág. hitv. egyház-
közösségekkel sem tennék meg.

De meg, hogy bizonyos eshetőség bekövetkezé-
sétől ne kelljen tartanunk nyelvöknek az isteni
tiszteletben és egyházai kormányzásában szabad
használatát, az egyesülés létrejöttének esetén a
magok részére szentesített törvény által biztosít-
hatnák.

Higyük el erdélyrészi szászajku luth. test-
véreink, hogy az anyaország ág. hitv. egyház-
kerületeinek az egyesülési ajánlattal más céljuk
nem volt, mint az, hogy szétszört erők összevo-
nása, egyesítése által, mint a kálvinisták tevék, egy
egységes és erős magyar evang. egyházat hozza-
nak létre s e mellett a két országrész között létre-
jött politikai unio az egyházi élet terén is kifeje-
zést nyerjen. Az erdélyrészi ág. hitv. egyházkerü-
letnek pedig mindez nem kell. Pedig szászajku
luth. testvéreink megemlékezhetnének, hogy az
anyaországból e folyó éven kezdődőleg jelentékeny
anyagi évi segélyezésben fognak részesülni. Ezen
javadalmazásnak forrását pedig egy magyarországi
magyar főúr. Baldácsi nyitotta meg azon gaz-
dag alapítványának letétele által, melynek jöve-
delmeit a magyar prot. egyházak segélye-
zésére rendelte felhasználtatni.

Ez a b. e. kegyes magyar főúr alapító leve-
lében egy szóval sem említi, hogy az erdélyi ág.
hitv. egyházkerület azért, mert tagjai tulnyomó
nagy részben szászul beszélnek, alapítványa ka-
matái egy részének élvezetétől szírássék.

Ezen testvéreink az anyagi támogatást, mely
onnan a királyhágon tulról, az anyaországhól jön,
örömmel fogadják el, de midőn jelelt kellene ad-
niok annak, hogy az ág. hitv. magyar egyház
erősbulését ohajtják, akkor nyakukat rókapréses
ködmöntükbe huzzák be s nagy bölesen hallgatnak.

Aligha csalódunk, ha egyáltalán és öszintén ki-
mondjuk, hogy ezen hallgatásnak indító oka nem
egyházi, nem is nemzetiségi, mert ilyen indok nem
állhat, hanem politikai. Nem tudnak az egységes, a
magyar állam eszméjével megbarátkozni. Ha azt a
politikai egyesülést, mely Erdély és az anyaország
között a régi Erdély nagy szerencsésére létrejött,
felbontani nem tudják, ott hol és mikor tehetek,
annyt megtesznek, hogy elutasítsanak maguktól
minden olyan törekvést, mely a létrejött politikai
egyesülés szilárdítására irányul és arra befoly.

Ha az ilyen magatartás szászajku testvé-

reinknek tetszik s azt magokra nézve előnyösnek
gondolják, ám lássák. Bizonyos, hogy nekünk nem
tetszik s örvendünk, ha ezen maguktartásának
helytelen volta mellett olyan jelek bizonyítanak,
milyent barcasági ág. hitv. magyarajku véreink
legközelebből nyújtottak.

Vajha példájukat a többi erdélyrészi magyar-
ajku ág. hitvallású gyülekezetek is követnék!

Mi hisszük, hogy az adott viszonyok között
követni is fogják.

Alsófehérmegye közig. bizottságának ülése

— folyó évi május hó 12-én. —

Kemény Kálmán b. főispán az ülést 9 órakor meg-
nyitván, Csató János kir. tanácsos alispán a megye mult
havi állapotáról tesz jelentést; előadja a zalathnai sajná-
latos verekedést, melynek tényezőit az abrudbányai járás-
bíróóság szorgalmason nyomozza. — bejelenti továbbá, hogy
az Abrudbányán, Zalathnán és M.-Igenben állomásozó ka-
tonaság illető ezredeihez bevontul s helyét Zalathnán és
Abrudbányán a 28 dik vadász-zászlóalj foglalja el, Ma-
gyarigenben nem lesz katonaság. Két megyei körjegyzőt
az alispán hivatalától felfüggesztett. — Vokral Vilmos
erdélyi kath. püspökségi erdésztről a bizottság a hivatalos
esküt beveszi.

A kir. adófelügyelő előterjeszti, hogy a mult évben
az adó kedvezőtlenül folyt be s a megye adóhátráléka
784.865 frt 23% krra emelkedett. Polgármesterek s szol-
gábirákhöz felhívás megy, hogy az adóbehajtást szorgal-
mazzák, egyelőre állami végrehajtók nélkül, kik aratás
után okvetetlen kimennek, ha addig nem lesz kedvezőbb
befizetési eredmény. — Benedeki parlagon heverő szőlők
után 500 frtnyi adó leírását javasolja.

Zeyk Gábor gazdasági előadó kezdeményezésére fel-
irat megy a pénzügyminiszterhez hogy az adófelügyelő-
ségnek a szőlőkben történt tetemes fagykarak általános
felvétele iránt intézkedjek. Alispán addig is felhívja a
hatóságokat, hogy a fagykarakat haladéktalanul jelentsék
be adóleírás eszközölhetése végett.

A kir. építészeti hivatal főnöke előterjesztést tesz az
abrudbányai, a ezintosekelaki utvonalar vállalkozás ut-
ján kihordatandó kavicsmennyiség. — továbbá a koneza-
buzd-preszákai és az ozdi utvonalar szükséges hidak és
átereszek vállalkozás utján leendő kiépítése iránt. A több-
nyire jelentékeny árelengedéssel kötött egyezségeket a
bizottság megerősíti azon észrevétellel, hogy az abrudbá-
nyai utszakaszon fedanyagul kizárólag meszkó alkalmaz-
tassók. — A bizottság határozatilag kimondja, miniszteri
rendeletre támaszkodva, hogy a vasutállomásokhoz vezető

Azt mondtam, hogy egy képet, vagy bármiféle mű-
remeket nem is tudnék élvezni hiba nélkül. Nos igen.
Ne csak egy képet nem tudnék élvezni hiba nélkül, egy
képet, a melyet egy gyarló ember készített, hanem egy
élő női szépséget sem, kit Isten teremtett — ha az ab-
solute szép volna. Az absolut szépség itt is, ott is i s z o-
solute szép volna. Az absolut szépség itt is, ott is i s z o-
solute szép volna. Már pedig az olyan szép, a mely iszonyu,
az már többet nem szép; vagy legalább mint esztetikai
műrekek — nem. És a híres szépségek ezt tudják vagy
legalább megérzik. — Mit csinálnak? Mit tesznek azon
ugynevezett világhírű szép nők, kiknek arczán az eszte-
tikus sem képes felfedezni semmi tökéletlenséget? Tudják
mit csinálnak? Kivétel nélkül mind azt csinálják, hogy
az álnak vagy jobbján vagy balján, és vagy a szájröna-
lon alól vagy azon felül — egy bors nagyságu kis fekete
angol tapaszt imitálnak. Azt teszik! Pedig
nincsen szemölcsük. És miért teszik ezt mind-
nyájan? — Azért, mert érzik és tudják, hogy az absolut
szépség megdöböntő, i s z o n y u.

A Munkácsy általános hibái ilyen apró szemölcsök,
a melyeken nincsen angol tapaszt s a melyek nélkül —
még egyszer ismétlem — jó izlésű ember élvezni sem
tudná. Csakhogy itt most nem ezekről van szó, mert ha
az apró lényegtelen hibákat meg is várom, sőt meg is
követelem, de a nagyokat és lényegeseket már mint hi-
bákat és tévedéseket kell feljegyznem.

Miltont csak egyszer láttam futologosan s azt is egy
gyarló aczelmetszetben. Ha jól emlékszem három alak van
az egész képen. S technikai tekintetben több alak a képre

TÁRCZA.

T. B.-né sírjára.

— Nagy-Enyed, május 9. —

*Ki búsongva járod
A temető-kertel,
Ihletéssel áll meg
E sírhalom felett.*

*Nézd, mily szépen van itt
Elrendezve minden . . .
Egyik virág hervad,
Más fakad helyében . . .*

*Új virágot lel itt
Mindég a kikelet:
Szeretet ültette —
Apolgatja őket.*

*Ne kérdezd ki van itt:
Jelekből láthatod:
E sírban nyugszik a
Legkedvesebb halott.*

Gyöngyvirág.

Fővárosi tárcza.

E lapok kedves olvasói tán emlékezni fognak rá, hogy
Munkácsynak utóbbi két műremekéről annak idején ugyan
e helyen megemlékeztem. Most itt van a Milton pendant ja
„Mozart végpercei”, s szives engedelmyükkel el fogom
mondani e képről is a magam megjegyzéseit. Igaz ugyan,
hogy Lexi druszám már valamit nyújtott e képről, de
„Lapádi” levén, jóformán csak egy lapáttal bányta a kész-
letét. (Másnak is van jussa rozszójátékokt csinálni.)

A szóban levő képet még tavaly láttam Munkácsy
párisi műtermében, a mikor még csak háromnegyed rész-
nyire volt készen, s akkor még nem jeyezhettem fel róla
mást, mint azt, hogy színei oly melegek, hogy szinte
égetnek; hogy a tárgy genialis és hogy technika dolgában
a mester felülmul minden eddig élt festő művészt. E vé-
leményem természetesen ma is szilárdan tartja magát, de
ma már egyszersmind látom a hibákat is, melyek nélkül
nem is tudnám — élvezni. Nem látom ugyan azon hibá-
kat, a melyeket egyik-másik feltűnési viszketeggel irdogáló
„kritikus” lát, sőt azon hibákat, a melyeket mai napig
Munkácsy ellen „kritikusai” felhozta — a mester elő-
nyének tekintem; de látok másokat, a melyeket maga a
művész is bizonyára már meglátott. A hibák, melyeket
eddig a kép ellen felhozta — mondom — csak olyan
hibák, mint a nap foltjai. Hogy a felemelt kéz mögé egy
sötét „paczni” van téve csak azért, hogy a taktust verő
kéz annál világosabban látszassék, ez lényegtelen és nem
zavarja a képnek sem kompozícióját, sem pedig kivitelét.

közégségi utszakaszokra a fedanyagot a vasutak szállítsák, a széthordást, elterítést s gondozást a megye eszközli. — A marosújvári járás több községében a közmunka összeírás a mult évtől feltűnően elűtő, kedvezőtlen eredményt tüntetvén ki, a szolgabíró közreműködésével új összeírás rendeltetik el.

A felenyed-remete-ponori utvonálnak azon szakaszára, mely Felenyedtől a kollegium erdejéig terjed, a kért kisajátítási költséget és munkaerőt a bizottság az előirányzat szerint megszavazza, kifejtett eszmecsere után azon utasítással, hogy ezen szakasz öszig teljesen elkészüljön s a közlekedésre alkalmas legyen.

A közmunkaváltásig hátraléka 13.026 frt 98 krnyi tetemes összegre emelkedett. A behajtás sürgetése megtörténik. — Nagy elismeréssel fogadja a bizottság a jelentés azon részét, hogy a verespataki járás szolgabírja a közmunkaváltásig az utolsó krajezárig beszolgáltatta.

A szárazvízi utvonallal Forródtól a szentbenedeki elágazásig, a javaslat szerint, az elposványosodott térségről a hegylejtő aljára fog áthelyeztetni, valamint a hidak és átvezetők is. Az utvonallal a részének áthelyezése nem szükséges. Öszig ez ut is járható lesz. Sok birtokos ingyen bocsátja át a szükséges területet.

A kir. tanfelügyelő a balázsfalvi járás községeit beutazván, az elemi népoktatás állapotáról tesz jelentést, itt öröndetes mozzanatokot emelvén ki.

A kir. ügyész a börtönügy állapotát ismerteti.

A főorvos a megye egészségügyi állapotát a mult hóban kedvezőnek jelzi; rendes betegségek csekély számmal fordultak elő, halálozás mérsékelt. A ronc-sólo sokkal kevesebb betegedést s halálozást okozott. Ragályos bajok csak szorványosan merültek fel, ezek között leggyakrabban a számarhuut néhány Enyed körül fekvő községben.

Az alsófehérmegyei tanító-egyesület közgyűlése.

(Vége)

A tetszéssel fogadott elnöki megnyitót a közgyűlés jegyzőkönyvi közönetet szavazta, mintán az egyesület tagjai számba vétettek, elnök felhívására Sebestyén Sándor főjegyző olvasta fel titkári jelentését az egyesületnek mult év november havában tartott közgyűlése óta kifejtett tevékenységéről, melyben kiemelt, hogy a központi választmány a lefolyt időszak alatt dicséretes szorgalommal végezte ügyeit s mély kötelességérzettel irányozta az egyesület működési irányát. Főtörekvése a volt, hogy a folyó évben megtartandó országos képviselői közgyűlés tárgyalására kitűzött tételeket dolgozza fel, s a 6 tételből 5-öt, némelyiket két fiokkörben is tárgyalva, kidolgozott. Ezen törekvésén kívül főleg az egyesület rendetlen pénzügyi viszonyainak rendezése vette igénybe választmányunk munkásságát s kitartó szorgalom után sikerült is ezen odiosus ügyet is teljesen rendezni.

A fiokkörök egy-egy gyűlést tartottak, és pedig a nagyenyedi 1886. ápril 14-én Nagyenyeden, mely alkalommal Bihari István tartott nyilvános tanítást a polgári leányiskola előkészítő osztályában dicséretes sikerrel. Réthy Gábor olvasott fel „az olvasókönyv használati módjáról” eszmékben gazdag értekezést, melyért a fiokkör felolvasónak elismerést szavazva, elhatározta, hogy a felállított tételeket a közgyűlés elébe viszi megvitatás végett. Ugyanezen ülésen Nagy Lajos képviselő ismertette a Gyertyánfi-Emeriezi-féle „falusi iskolások könyvét”, nagy paedagogiai jártasságáról tanuskodó részletességgel mutat-

nam is szükséges. És a Mozart-képnek ugyanekkora térségben tizenegy alak van összezsufolva. Még ha nem volna is a kép a Milton pendant-ja, még akkor is sok volna a kis téren e tizenegy alak. Ez az első és legnagyobb hiba, mely a nézőt idegessé teszi s a melyet a nagy Munkácsynak egy kritikusa nem látott meg. S annál nagyobb hiba, a mennyivel szándékosabbnak látszik azon be is vallott tény, hogy Mozart végpercei a Milton szép pendant-jának készült. Igaz, hogy a pendant kifejezés itt csak fikció, de annak alkalmasabb az összezsufoltság hibájának feltüntetésére.

A képnek másodsorban szembetűnő hibája az, hogy a mester nem szentelt elég időt, vagy elég türelmet alakjai megválasztására. Más művésznél ugyan hasonló tökéletlenség, vagy mondhatjuk tökély, fel nem tűnnek. De Munkácsynál már megszoktuk a leggenialisabb gondosságot, éppen azért ismerjük el, azért szeretjük, tiszteljük, becsüljük és bálmuljuk. Minden a mit ő csinál, az bennünk a legapróbb részletéig érdekel s azzal szeretünk foglalkozni. Alakjai kidolgozására, vagy mondjuk felkérésére nem fordított elég gondot. — Az a három énekes három faján kő. Nincs lényükben se közöny, se meghatottság; a tragikus színtátróban sehogys vesznek részt, legalább mint művészek nem. Nincs bennük se szenvedély az általuk énekelt műzene iránt, sem pedig a megbánult érzelmek ilyen vagy olyan kifejezése. Már pedig azt minden naiv tudja, hogy ez nem lehetett feladat.

A harmadik hiba az, hogy a Mozart feje előre hajlik, a mely pose nem alkalmas arra, hogy kifejezze a művész intenczióját. A zenének utolsó hangjaival kiröppenő

ván ki nevezett könyv előnyeit és fogyatkozásait. Fiokkör az érdekes felolvasásért szerzőnek köszönetet szavazott.

A gyulafehérvár-magyarigeni kör szintén egy gyűlést tartott Gyulafehérvárt ápril 13-án, mely alkalommal Altmann József sikerült nyilvános tanítása után Székely Lehel bírálta Altmann J. értekezését azon kérdésről: milyen legyen az olvasókönyv falun, milyen városban? — Ugyanez Altmann J. értekezett, a felnöttek oktatása a magyar nyelv elsajátítása érdekében. A fiokkör az értekező nézeteit magáévá tette.

A marosújvári kör közgyűlést ápril 16-án tartotta meg M.-Csesztvén, mely alkalommal Lukács János sikeres nyilvános tanításán kívül Jovian Antal bírálta meg Szabó Gyula értekezését azon tételről: milyen legyen az ismétlő iskolások könyve falun és milyen városban?

A titkári jelentés kimutatja továbbá, hogy az egyesület jelenleg 1 tiszteletbeli, 1 alapító, 9 pártoló és 103 rendes taggal s így összesen 114 taggal bír. Fájdalommal említi fel Székely László néhai tövisi derék kartársunk elhunytát.

A könyvtár áll 44 műből 53 kötetben. A pénztár pedig a vizsgáló bizottság jelentése szerint 169 frt 66 kr hittel szemben 154 frt 66 kr kiadást tüntetvén fel, 15 forint pénztári maradvókkal zárattott le. Az Eötvös-alapra pedig 35 frt küldetett fel. Az egyesület járat 3 szaklapot.

Ezek azon nevezetesebb momentumok, melyeket a titkári jelentésből ki kellett emelnem. — A kimerítő titkári jelentés jegyzőkönyvi közönet mellett tudomásul vétetvén, a közgyűlés a tárgysorozatban foglalt teendők tárgyalásához kezd. A bizottságok kiküldése után a gyűlés tagjai a III. füzestályba vonulnak Ivánesok János nyilvános tanítása meghallgatására.

Ezután elnök a maga és tisztársai nevében beadja lemondását s kéri a közgyűlést, hogy tisztikarát válassza meg. Elnöknek nagy lelkesedés mellett megválasztatik Gáspár János, alelnöknek Nagy Lajos és Danes Samu, főjegyzőnek Sebestyén Sándor, jegyzőnek Bihari István és Réthy Gábor, pénztárosnak Király Miklós, ellenőrnek Bartha Zsigmond, könyvtárnoknak Málnási Lajos. Ugyanezok felkiáltással megválasztattak a központi választmányba dr. Bartók György, Nagy Mózes, Török Bertalan, Fogarasi Albert, Munkácsi József, Gyulai D. Kálmán, Grail Eleonora, Kiss Elek, Jovian Antal, Nagy Géza, Szőke Sándor, Ivánesok János.

Elnök elrendeli a III-dik országos képviselői közgyűlésre küldendő két képviselőnek titkos szavazás útján való megválasztását; a beadott 41 szavazatból Bihari István 36, Réthy Gábor 28-at kapván, megválasztott képviselőknek jelentetnek ki.

Ezekután Munkácsi József éljenzéssel fogadott értekezést olvasott fel „a szagos megya termeléséről.” Gyulai D. Kálmán pedig azon tételről értekezik: A természetrajzi oktatás anyaga s módszere a népiskolában, kapcsolatban a mezői gazdaság, házi ipar és kézi ügyesség gyakorlásával. — Közgyűlés élénk vita után felolvasó tételét magáévá tevén, a nagy szakértelemmel készített kimerítő munkáját értekezőnek köszönetet szavaz.

Az elősoroltak letárgyalása alatt az idő előhaladván, a Gál-féle vendégülöbe vonultunk közeledre, hol mintegy ötvenen az izléssel terített asztalok mellett helyet foglalva, a vendéglősnök dicséretére való jó ebédjét élveztük. Ősi magyar szokás szerint nemsokára megindult a pohárköszöntők árja, melynek sorát elnök Gáspár János ur nyitotta meg, éltetvén Trefort vallás- és közoktatásügyi miniszter őnműltát, utána Nagy Lajos köszöntötte egye-

lélek kifejezésére csak az lett volna alkalmas, ha Mozart fejét hátrahajtra a feje mögött levő párnára s szemeit is látni engedi. Azokba a szemekbe aztán adhatott volna kifejezést egy olyan zseni, mint Munkácsy. De így a szemek egyáltalán nem is láthatók s a néző a képről nem olvashatja le a bekövetkező halált. Azt csak a zene-történetből olvashatja el. Az énekesek kifejezéstelenségének nívóján áll a zongorázó alakja is.

A negyedik és igen feltűnő hiba a hátul ülő gyermek alakja. Ez a gyermek a helyett, hogy az énekesekre nézne, s a helyett, hogy a betegszobában a szokatlan helyzet befolyását tüntetné fel, a helyett mint egy gyermekszínházbeli Hamlet semmit jelentő komorsággal maga elé a földre néz. Ha elég okos volna is a halál komolyságának befogadására, de olyan látnok semmi esetre sem lehet, hogy annak mindjárt leendő bekövetkezését tudja, a helyzettel tehát semmi esetre sem tépelődhetik. Ha tehát egyáltalán kellett e csoportban a gyermek, az csak arra lett volna használandó, hogy az énekesek által gyermekes bálmulatba ejtessék s ezáltal a műben nagy szolgálatot tehetett volna. A művész intencziója energikusabb és világosabb lett volna.

Kitűnő alak a hátul álló nő s a három szemlélő. Bálmulatosak a művész színei, soha nem látott tökéletes a perspektiva, a rajz és különösen az árnyalatok sokoldalúságai. A képnek ennyi és ily feltűnő hibái mellett is érdemes volna láthatásáért Budapestről Párisba utazni. — Köszönjük a művészeknek, hogy először itthon állította ki.

Sólymosi Elek.

sületünk derék elnökét Gáspár János kir. tanácsos tanfelügyelőt, majd Danes Samu mélt. Jucho F. bányatanácsosra, Marosújvár újja teremőjére, Barabás Blaskára, Sebestyén Nagy Lajos és Danes Samu alelnökökre, Fülel a tanítókra, Jancsó a jegyzőkre stb. mondottak sikerült pohárköszöntőket. — Ebéd végeztével testületileg meglátogattuk Marosújvár gyönyörű sóbányáját, melyet bányatanácsos mélt. Jucho Ferencz ur villanyvilágított meg ez alkalomra, s hogy a megtekintés annál tanulságosabb legyen, néhány bányamunkást is berendelni szives volt.

Május 1-én este sikerült műkedvelői előadás, utána rögtönzött táncestély tartott, a melyekben Ujvár és vidékének szép számú intelligentiája vett részt.

Május 2-án a gyűlés első tárgya volt a felnöttek oktatása a magyar nyelv elsajátítása érdekében. Ezen kérdés előadója Sebestyén Sándor volt, ki is 5 vitatételt állítván, azok érdekes eszmecsere után némi stílárius módosítással elfogadtattak. Azután Bihari István olvas fel tetteket e kérdésről: „az ismétlő oktatás, és milyen legyen az ismétlő oktatás falun és városban? Élénk vita után a közgyűlés kimondja, hogy az ismétlő oktatás legyen a népiskola összes tananyagának ismétlése és kibővítése, s nem tartja szükségesnek, hogy külön olvasókönyv szerkesztessék a városi és falusi ismétlő iskolások számára.

Végül Nagy Lajos előadó felolvassa a nagyenyedi fiokkörben már megvitattott értekezést az olvasókönyvek használati módjáról. E terjedelmes és minden ízében tanulságos értekezést a közgyűlés szerző Réthy Gábornak és vele működött bizottságnak köszönetet szavazott.

Néhány folyó ügy letárgyalása után Réthy Gábor a központi választmány megbízása folytán élénk vonásokban emlékeztet meg egyesületünk elnöke nsgs Gáspár János kir. tanácsos és tanfelügyelő ur érdemeiről, melyeket a tanügy terén felszázados működése alatt szerzett, indítványozza, hogy az alsófehérmegyei tanító egyesület folyó év őszén Nagyenyeden tartandó közgyűlését Gáspár úrnak elköszönésével magáévá, az ünnepély előkészítését a választmányra bizza. — A többé-kevésbbé fontos indítványok közül megemlítem még azt, melyet Kiss Elek tövisi tanító tett a megye földrajzának megírása tárgyában és Sebestyén Sándor azon indítványát, hogy egyesületünk a népiskolai tankönyvek megbírálatát vegye fel munkaprogrammjába s igyekezzék odahatni, hogy a megye területén a népiskolai oktatásba egyöntetűség hozassék be. Mindkét indítvány elfogadtatván, végrehajtásával a központi választmány bizatik meg.

Végül közgyűlés köszönetet szavazván mélt. Jucho Ferencz urnak szives támogatásáért, elnököknek gyűlés tapintatos vezetéséért, az ujvári derék tanítói karak és vendégszerető közönségnek azon kényelmes elszállásolásáért, melyet élvezni szerencsések valánk, elnök meleg köszönő szavakkal lelkes éljenzések között a gyűlést bezárja.

Én is bezárom rövid tudósításomat azon ohajjal, — vajha mi enyedi tanítók is megtanultuk volna marosújvári kedves kollégáinktól, miként kelljen fogadni gyűléseinken megjelenő kartársainkat!

Sebestyén Sándor.

LEVELEZÉS.

Sárd, 1886. május 11-én.

A napokban mutatkozott zord időjárásnak itt Sárdon is látszik a nyoma, habár nem is annyira, mint a szomszéd Magyar-Igenben, hol, mint mondják, a leendő szőlőtermésnek körülbelül egyharmadát megsemmisítette a fagy.

Itt Sárdon nem tett a fagy annyj kárt s a mit tett is, oly helyeken tette, melyek az északnyugoti szélnek inkább ki voltak téve.

Különbben az első meglepetés hatása alatt a sárdiak is nagyobb kárt hittek, mint az valóban volt.

A ki Sárdon valaha járt és jelenleg jár, bizonyára meglepi azon jelenség, mely főútcáján mutatkozik, hogy tudniillik azon sártengernek, mely az említett útcazán eddig pompázott, se hire, se hamva s az útca meglehetősen szikkadt állapotban van. Ezen kedvező körülmény annak köszönhető, hogy az említett útca szélén végig ültetett fűzfáknak egyrésze levágott, melyek többé árnyékot nem vetvén, az útca sarának folszáradása következett be.

Bárkitől származott ezen üdvös intézkedés, az illető megérdemli a dicséretet.

Csak még útcai lámpák kellenének az éjszakai világitásra, hogy Sárd is egy nagy lépést tegyen a civilizáció terén.

Lám! Magyar-Igennek vannak útcai lámpái, melyeknek csupán az az egy hibájuk van, hogy nincs bennök photogén, s így egy pár éjjeli világitás után elkedettek ők is sztrájkolni.

Még lenne egy pár szavunk a magyarigeni postát illetőleg, de azt majd egy más alkalomra hagyjuk.

r. l.

A lefolyt héten szintársulata Tordáról előlegezen tájékozva „Marosvidék” színi-műel tanárnak lapja legjobb reményeket tájékoztatunk nem darabokat oly precíz színi ritkán találhatarsulat, ha t. i. vért leg, mert az első kétfőrtént. De reméljük zönsége megmutatja itt egy valamirevaló ienn tudja tartani m

Bemutató előadoperettéje „Gasparon operette-irodalom egy pertoire darab tartja ez okból, hogy t. i. tudjuk kimagyarazni Vidéki város közönség meg, pénzét új kerülnék mondható, okozta kimerültség-lensége miatt — Ez leszámítva általa Szida Terezi (Karlo énekükkel s játéku Komlósy (Babolony) pénzhasznos s önző tartózkodó apát, utó becsületes csempész. Kellemes tenorjával megkellert ismételti fátyolozottság volt élnősen Sándorné (Z. Általában az előad tapasztalni, mit más elsőrendű tagok m összhangzás rovasár

Szerdán, májtie 4 felvoss társad regényből drámátiz tudott közönséget ezialis voltánál is m tájékozva a magyar mégis relativ értéke Nagy hibája a ford miót ma csak az repét, kinek jellem esetre sem vehetőrel oldotta meg, küdora (Zilah) jó trag játéka érdemel elis igen alkalmas az e érvényre emelésére rőthy) elég jól játs modorát. Kómivesu a férjvagyó özvegy muszka tábornokot. Iószinüleg a hideg előadás jó volt, az tőjének maszkirozás szavunk, ha terünk

Csütörtökön, hires operettjét lá darab egyike a hat mulatságos quipros kellemes. A főszer dies (Alfréd) jeles szerint sürü tapsó Pénzes (Dr. Falke kedt volt, de küllő (Frosch) a részeg mutatta be. Völgy czeg volt. A nem s a jelesebb szere

E jól szerve közönség pártfogá

En, a meny kettőnk zavarát német sentimenta ben nem kis seg utánozhatatlan sz új tárgyat adott Minden öt kis virágszalat m elálmélkodnunk. felkiáltás a másil nyörül nézze esz pedig egyik felő vamra, mindanny ő nagyságaik gi vesződött, ki seh rosz hangulatáva hogy vége legyen nek végén mind magamban Flóra belőle virágfaldo — Na gye gatokat! — kiál

Színészet.

A lefolyt héten érkezett városunkba Komlós József színtársulata Tordáról. A társulat szervezett voltáról már előlegesen tájékozva voltunk; működése iránt pedig a „Marosvidék” színi referádái s különösen Kerekes Sámuel tanárnak lapunkban közzétett felhívása folytán a legjobb reményeket tápláltuk. És meg kell vallanunk, hogy fellépésünkben nem is csalatkoztunk, mert a társulat a darabokat oly precízitással adta elő, minőt vidéki színészetnél ritkán találhatunk. De aligha nem csalatkozott a társulat, ha t. i. vérmes reménye volt a pártolást illetőleg, mert az első két előadás igen gyér közönség előtt történt. De reméljük, hogy Enyed város dissingrált közönsége megmutatja daczára a kedvezőtlen időknak, hogy itt egy valamirevaló színtársulat mindég tisztességesen fenn tudja tartani magát.

Bemutató előadásul május 11-én Milöcker 3 felvoss operettje „Gasparone” hozott színre. E darab, mint az operette-irodalom egyik újabb terméke, mint állandó repertoire darab tartja fenn magát a színpadokon. De éppen ez okból, hogy t. i. már a mi színpadunkon is ismeretes, tudjuk kinagyarítani a közönség oly számos kimaradását. Vidéki város közönsége egy darabot többször nem igen néz meg, pénzét újdonságokra tartogatja. Az előadás sikerültnek mondható, bár a szereplőkön — tán az utazás okozta kimerültség, vagy tán inkább a közönség részvétel-sége miatt — némi lehangoltság volt észrevehető. Ezt leszámítva általánosságban megvagyunk elégedve. — Szida Teréz (Karlotta) és Nyilas Ilona (Szóra) kedves enéjükkel s játékkal köztetszést arattak, ugyszintén Komlós (Babolenő) és Kenedies (Benodó) is. Előbbi a penthajászó s önző ezéljai elereséért az intrikántól sem tartózkodó apát, utóbbi a kissé könnyelmű, de aljában becsületes csempesz-koresmárost élethíven személyesíté. Kellemes tenorjával feltűnést keltett s egyik koppeljét megkellet ismételnie. Pénzes (Erminió) hangján némi fátalozottság volt észrevehető. A többi szereplők is, különösen Sándorné (Zenóbia) jól megállották helyüket. — Általában az előadás összességétől s nem lehetett azt tapasztalni, mit más társulatoknál igen gyakran, hogy az elsőrendű tagok mellett a többiek igen eltöpremlnek az összhangzás rovására.

Szerdán, május 12-én újdonságot láttunk, J. Claretie 4 felvoss társadalmi színművét „Zilah herceg”-et. A regényből drámatizált magyar tárgyú francia darab sem tudott közönséget csábítani, pedig a megnézést már spezializált voltánál is megérdemelte. Szerző legkevésbé sincs tájékozva a magyar viszonyok felől s a mi a darabnak mégis relatív értéket ad, az a benne rejlő tragikai elem. Nagy hibája a fordítás gyengesége; oly culinarius stylus, minőt ma csak az utca szoktunk folytatni. Marcsa szerepét, kinek jelleme, vagy legalább ártatlansága semmi esetre sem vehető ki tisztán, Völgyi Katica szép sikerrel oldotta meg, különösen a haldoklási jelenetnél. Sándor (Zilah) jó tragikusnak mutatja magát, főleg díserét játéka érdemel elismerést, azonban kár, hogy hangja nem igen alkalmas az erősebb, pathetikusabb kitérések kellő érvényre emelésére. Ferenczy (Várhelyi) és Komlós (Maróthy) elég jól játszottak, leszámítva előbbinek predikáló modorát. Kőmivesné (Dinathy marquise) élethíven adta a férjvagyó özvegyet, szintén Hegedüs (Vogotrin) is a muszka tábornokot. Kár hogy hangja kissé rekedt — valószínűleg a hideg éghajlat és orosz vutki az oka. — Az előadás jó volt, azonban az amerikai ezredes személyesítőjének maszkirozásához, meg a sugóhoz volna egy pár szavunk, ha terünk engedné.

Csütörtökön, május 13-án Strauss J. „Böregér” cz. híres operettjét láttuk összevágó, hatásos előadásban. E darab egyike a hatásosabb operetteknek. Szövege érdekes, mulatságos quiquo-okban, féltértekekben gazdag. Zeneje kellemes. A főszereplők Nyilas Ilona (Rozalinda) Kenedies (Altréd) jelesen és hatással énekeltek; előbbi érdeme szerint sűrű tapsokat kapott. Jó volt Komlós (Frank), Pénzes (Dr. Falke) és Hegedüs (Eisenstein) ki ismét rekedt volt, de különösen jól állotta meg helyét Ferenczy (Frosch) a részeges fogház őrszerepében kitűnő alakítás mutatta be. Völgyi Katica (Orlovski) enuivaló kis herceg volt. A nem igen számos közönség igen jól mulatott s a jelesebb szereplőket ismételtén kihívta.

E jól szervezett derek társulatot melegen ajánljuk a közönség pártfogásába.

Referens.

CSARNOK.

A gyöngyvirág.

(Folytatás)

Én, a menyire lehetett, igyekeztem palástolni mindkettőnk zavarát s tőlem telhetőleg mulattatám a valódi német sentimentalizmussal túltömött kisasszonyokat, a mi-ben nem kis segítségemre volt az áldott természet, mely utánozhatatlan szépségeivel és változatosságával új meg új tárgyat adott a társalgásra.

Minden öt-hat lépésre meg kellett állanunk, minden kis virágszálat megbámulnunk, minden madáresiripoláson elálmélkodnunk. Egyik áhh! egyik elragadtatással teljes felkiáltás a másikat érte. „Áhh! mily szép! milyen gyönyörű! nézze csak! hozza ide nekem azt a virágot!” Én pedig egyik felől leszálltam, a másik felől felhágtam lovamra, mindannyiszor egy-egy nyáláb virággal gazdagítva ő nagyságaik gyűjteményét, míg társam az őrnaggyal vesződött, ki sehoggy sem tudott kibékülni az ő csökönyös rossz hangulatával. Végre közeledett a megváltás pillanata, hogy vége legyen az én küzdelmes udvarlásomnak, melynek végén minden természetimadásom daczára eláloztam magamban Flóra istennőnek minden ékességeit, juttatva belőle virágfaldosó szépeimnek is.

— Na gyerekek, itt vagyunk! szedjétek össze magatokat! — kiáltá őrnaggyunk valódi kommandó hangon.

Lipótra néztem s látam miként áll ott, mint áldozatra szánt bárány, sáppadtan és izgatottan. Most már tisztában voltam vele. Kétségtelenül fulig szerelmes volt a kis Mathildba s kinos aggodalommal tölté el az a gondolat, hogy kisé a gyöngyvirág-historia s azzal hitelének is vége lesz. Mi türes-tagadás, magam is éreztem valami szorongásfélét. Előre is pirultam arra a gongolatra, hogy fullentésünk ki talál sülni s hamarjában százféle szépítés, mentegedődzés is megvillant azyamban, anélkül hogy egy is tetszett volna. Utoljára is nem volt mit tenni, mint önmegadással bevárni a történéndöket.

Megérkezünk. A kapu tárva volt, mintha számítottak volna jövetelünkre. — Minthogy az őrnagy leányaival elől ment, inték Lipótnak, szerettem volna egy pár szót váltani vele a könnyen bekövetkezhető kellemetlen leleplezésekkel, meglepetésekkel szemben követendő magunktartásáról. Egy váratlanul közbejött esemény ezt sem engedé meg. A mint éppen szólan akarak, Lipót lova egyszerre felgaskodik, kirug s a másik perczben lovagja a földön, s mi több, a kapu mellett levő pocolyában henterge. Baja ugyan nem esett, de tetőtől talpig sárosan kászolódott ki. Az eset okát hamar kitalálám. A kis Mathild éppen abban a pillanatban lépett ki a ház ajtaján, mikor Lipótot szólított. Imádotjának hirteleni megjelenése annyira hatott rá, hogy szorongásában sarkanyuját akaratlanul mélyen lova oldalába vágta, mi a tüzes állatot kihozta sodrából. — A társaság az első meglepetés után látva, hogy semmi baja nincs, minden részvét mellett is hangos kacajra lakadt komikus kinézése felett. A kis Mathildnak könnye is kiesordult a nevetéstől. Szegény fiu! még csak ez hiányzott. Oly számalomra méltóan és megsemmisülve állott ott, hogy a nevetés csakhamar ismét részvétté változott. — Én különösen sajnáltam, látva, hogy mennyire restelli az esetet s különösen azt, hogy Mathild enyire nem előnyös tolettel-ben látta és még ki is neveti. Szóltanul, megsebzett szívvel ment a számára kijelölt szobába, hol mint börtönben kellett ülnie addig, míg a legény Segeváról más ruhát hozott. — Most már a kis leány sem nevetett, sőt pajkos természetéhez képest alig várható gyöngéd részvételt igyekezett vigasztalni, mi láthatólag jó hatással volt rá. Ugyanezt tették a majorkisasszonyok s a zajra kijött egész család s különösen Ilona. Nem ugy az őrnagy. „Ugyan ne sajnálkozzanak rajta olyan nagyon! Katonadolog; az egészből legfennebb az a kellemetenség származik, hogy a kadét ur egy kis szobafogságot szerzett magának” — s ötletén jóízűt nevetett. — Egyébiránt a kellemetlen eseményben vigasztaló is lehetett, feltéve, hogy a házi kisasszonyok női kíváncsiságuknál fogva a gyöngyvirág-csokrok eredete után tudakozódnak s Lipótnak nem kell átélnie még egy kinos jelenetet, a milyennek ezt az ő szerelmes szíve képzelte.

(Folytatás következik)

VEGYES HIREK.

— **Miniszteri elismerés.** Honvédelmi m. kir. miniszter ur az idei újonozásnál megyénk területén elért kedvező eredmény folytán az újonozási munkálatok körül az illető megyei tisztviselők által kifejtett ügybizalomért megelégedését fejezte ki, mit annál inkább sietünk közölni, mert ilyenmő elismeréseket miniszter ur nem igen szokott bőven osztogatni.

— **Dr. Klamerik** miniszteri osztálytanácsos folyó hó 13-án meglátogatta a Bethlen-főiskolát, megnézte a teljes berendezést, könyvtárt, phisicumot, állat- és ásványtani gyűjteményeket, a műtárt, iskolai kertet, meghallgatta a theologiai dalkart, a híros és rezes bandát s mindkettőről teljes elismeréssel nyilatkozott. A tornaesernokot kivéve, mindenről teljes megelégedését nyilvánította.

— **Onodi Veres Gábor**, Nagy-Enyed városának tiztti ügyésze, a nagyenyedi egyházközségnek, a nagyenyedi kiségitő takarékpénztárnak több éven át ügyésze s a tüzoltó-egylet parancsnoka az élők sorából kiragadtatott. A világos értelemmel, jellemzilárdással, törhetlen munkaerővel, az élet eszményi javaiért hön dobogó kebellet, barátaier melegen érző szívvvel megáldott s közszeretben álló férfi a munkás férfikor legjava-szakában szólítottatott el sokoldalú hasznos munkálkodása teréről. A halálhozó kór egy év óta sorvasztotta a korábban egészség-től duzzadó életvidor férfi életerejét. Korai halála széles körben keltett mély részvétet, barátait s közelebbi ismerőseit a vesztesség sokáig sajgó érzetével töltötte el. — Gyászoló özvegyet s két gyermekleánykát hagyott maga után. Temetése e hó 14-én délután a család, a városi tanács és képviselő, a tüzoltó egylet Vajna Károly alparancsnok vezetése alatt, az összes városi mívelt közönség részvételével mellett egyszerű, de megható ünnepélyességgel ment végbe. A gyászos ház udvarán, a nagyenyedi dalkör éneke elhangzása után, tisz. dr. Bartók György ev. ref. lelkész tartott megható imát és gyászbessédet. A díszes koszorúkkal megrakott halottas szekér után a koporsót barátai, ismerősei s tüzoltó bajtársai vitték végső pihenő helyéig; a hosszú menet alatt a tüzoltó egylet zenekara s a cigány banda felváltva működött. A gyászszertartásnak a legszebb idő kedvezett. Békén pihenjenek hamvai s a jó emlékezet virasszon felettük!

— **Nekrológ.** Apadunk. Ismét kidőlt megyénk legjobbjainak egyike. Soltész Nagy János, a gr. Teleky Gyula és Sándor örökösai erdélyre birtokainak teljhatalmu jószágigazgatója, megyei biz. tag, a nagyszabeni ev. ref. egyházmegye képviselője, megyeszerte ismert és becsült jó barát e hó 14-én sirba szállt. Bár a hazafisá-gáról és magyarságáról híres Borsodmegye szülötte volt, mit mindég büszkeséggel említett fel, mégis Erdélyt és különösen megyénket tekintette szűkebb honának. A forradalom után közvetlen az ötvenes évek elején jött be Erdélybe, az akkori Fogarasvidék Kercsesora községébe, mint a fenn említett grófi család gazdatisztje. A hatvanas évek elején jószágigazgatóvá léptettetett elő, mikor is állandó lakását megyénkbe Alamorra tette át. Ezen időtől Alamor azon vidék intelligentiájának gyűpontja lett. Az elhunytak általánosan ismert becsületessége, hazafisága, minden jó és szép iránt lángoló szelleme csakhamar maga köré gyűjté Vizakuától Balázsfalváig elszórtan lakó, a közgazdasági, irodalmi és megyei ügyek iránt érdeklődöket. Így alapította meg az „Alamori olvasó egylet”-et, mely közel ezer művet számlál a szép- és szakirodalom legjellesebb műveiből. Az ő fáradságtalan közreműködésével létesült a „Székásméti gazdasági egyesület”, melynek mindvégig élető lelke és legbuzgóbb tagja volt. E mellett a megyei és egyházi ügyek terén nyílt és határozott jelleme, minden befolyáson felülemelkedő mézeteivel vívta ki magának a köztisztviselők, becsület s közelebbi ismerősei, baráta szeretettét. Fennkölt gondolkodásának s hazafisá, valamint emberbaráti nemes érzésének ragyogó példáját adta akkor, mikor élte alkonyán becsületes munkával szerzett vagyoná tetemes részét, mintegy 10.000 forintot hagyományozott hazafias ezélokra, részesítvén abból a magyar tud. akademiát, az írói segély-egyletet, az erd. magyar közművelődési egyletet és az alamori ev. ref. iskolát. — Legyen emléke áldott!

— **Fagykár.** Mint szakértő gazdaktól értesülünk Csombord, Gombás, M.-Lapád, Fugad, Czelná, M.-Igen, Boros-Bocsárd szőlői nagyon szenvedtek a május 7-ki fagytól, Krakkón az egész termés oda van, míg Sárdon alig észlelhető valami kár. Nagy-Enyed némely hegyeiben a termés egészen megsemmisült s némely gazda tövig visszavágja szőlőjét, más fekvésekben kedvező időjárás mellett „a vagy”, termést remélnék. — Gyümölcsfajok közül az ősi barack szenvedett észrevehetőleg. A szalmás gabonában nincs kár, de a kukorica elperzsenedett s utóbbi a folytonos esőzés és érzékeny hideg is nagyon elsilányította. A folytonos esőzés a kukoricazavást s általán minden munkát nagyon hátravetett. A hőmérséklet elég kedvező, de mindegyre borul.

— **Értesítés.** Van szereném a t. szőlészközsé- get értesíteni, hogy a jövő hétfőn és kedden délelőtt 8- délután 2 órától kezdve az intézet elfagyott szőlőjét a fagy után megkivántató okszerű kezelésben, illetve met-szésben részesítendem s ezen közérdekű munkálatokhoz a t. érdeklődő közönséget ezennel tisztelettel meghívom. Kedvezőtlen idő esetén a munkálatok a következő szép napokra halasztatnak. — Mórágyi.

— **A Bethlen-főiskola** elemi osztályainak évrő vizsgái következő rendben fognak megtartatni. Junius 7-én d. u. 3-6 óráig az első elemi és gyakorló iskola; 8-án d. e. 8-12 óráig a 3. elemi; d. u. 2-6 óráig a 2. elemi; 9-én d. e. 8-12 óráig a 4. elemi osztály; ugyanez időben tartatik meg a IV. éves képezdészek rendes évrő vizsgája (Junius 7-én.) Az érettségi július 1-3 napjain lesz. Az osztályvizsgálatok már lefolytak, jövő héten lesznek az írásbeliek. A gymnasium vizsgái pünköszt után lesznek. Az elemi pünkösztkor már végkép hazabocsátatik.

— **A kolozsvári esküdtszék** Pakurár Pap Cornélt, a „Tribuna” szerkesztőjét igaztás büntényéről egy évi államfogságra, Slavici; Juon lapfelügyelőt a köteles felté- gyelet elmulasztásáért száz forint pénzbüntetésre ítélte. A tárgyalás folyamán a vádlottak azt bizonyították, hogy eljárásuk nem ütközik törvénybe. Az ítélet ellen mindkettő felebbezést jelentett be.

— **Katona-átvonulás.** Az eddig Marosvásárhelyt állomásozott s most Abrudbányára áthelyezett 28-ik vadászszázalój kedden vonult át városunkon, hol csak rövid pihenőt tartva Tóvisre ment. Ott egy napi pihenés után a rövidebb hegyaljai uton halad Abrudbányáig. A zászlóalj egyik százada Zalathánán teljesít helyőrségi szolgál- latot. Csató János kir. tanácsos alispán, a közigazgatási bizottság ülése után, azonnal Abrudbányára utazott, hogy az elszállásolást személyesen felügyelje.

KÖZGAZDASÁG.

Erdélyrezi boraink a budapesti kiállításon.

(Folytatás)

A bíráló bizottság 1-4-ig terjedő számjegyekkel osztályozott, 1 a kitűnőnek, 2 a jelesnek, 3 a jónak és 4 a közepes minőségnek felelt meg; a kinek azonban mint legmagassabb szám csupán 4-es jutott, az már éremre nem számíthatott.

Ismertebb belföldi fajaink közül a baka tor mind- denütt, hol eddig megjelent, első helyet foglalt el; Bu- dapesten azonban — ámbár híres termőhelyek versenyez- tek kiválóknak tartott ó borokkal — egyetlen egy sem tudott 1-est nyerni és 9 szám közül csakis egy jelest le- hetett elérni, a többinek tulnyomó része 3-ossal és 4-essel lett osztályozva. — Nem tudjuk okát adni e reánk nézve meglepő ítéletnek, azért csak egyszerűen regisztráljuk! A kiállított bakatorok szesztartalma 12-1 és 13-5% között, a sav 0-55 és 1-06 pro mille váltakozik.

A s o m nevéhez méltóan kitett magáért: egyhar- mada került csak a jó és közepes közé (utóbbiban 1884-iki

is szerepelt), a többi mind jeles és kitünő volt. E borfaj egész vidékeknek szabja meg jellegét; igen erős, amit az is bizonyít, hogy szeszartalma 8.9 és 14.5% között változik...

A leányka kevés számban szerepelt ugyan, de eredményben a somot, mellyel igen sokszor vadházasságban él, jóval elhagyta: felénél több kitünőnek, a többi pedig mind jeleseknek minősítették.

Említsük meg itt mintegy mellékesen, hogy a leányka sikerét még csak a török hegyi érte el, melyet határozott jellegénél fogva bátran faboraink közé sorozhatunk; csak kár, hogy oly kevés példányban fordult elő.

Külön dícsérő zsolosmát a kővérnek kellene szentelni, — kivált Enyed s a Hegyalja kínálta azt rendkívül jó minőségben, mire nézve elég lesz megjegyeznünk, hogy a kiállított bor négyötöde mint kitünő, a másik mint jeles van bejegyezve!

Muskotályaink több elismerést arattak, mint hinn mertük: egy harmadrész kitünő, egy harmadrész jeles, egy harmadrész jó, — így szólt az ítélet; egyáltalában a budapesti jury az erősebb boroknak barátja volt.

Az erdélyi aszu termelésnek soha nagyfontosságot nem tulajdonítottam, inkább csak házi fogyasztásul érdemel említést; mert ha „konya alá való” kerestünk, ott van az ó törökhegyi vagy somnak nevetű nedve!

Ezek után áttérhetünk azon külföldi fajokra, melyek nálunk második hazára találtak! — Nem hiába vezük szemünkre a „rizling mániát”, mert összes beküldött boraink több mint egyötödére rajnai rizling volt.

A szesztartalom 10.0-14.5%, a savtartalom 0.46-1.14-ig terjedt, utóbbi az 1884-ik évnék szülöttje. Külön említésre méltó, hogy 1876 nál idősebb rizlingünk nem szerepelt és hogy az 1879-en inneniek egészen 1883-ig teljesen egyformán osztoztak bányákkal a kitüntetésben; ott tán a minőség volt finomabb, de itt a zamat erősebb.

(Vége következik.)

A „Magyar-Francia Biztosító-Részvény-Társaság” folyó évi április 14-én Bittó István ö Excelenciája elnöke alatt 1885. évi rendes közgyűlését tartotta meg.

Az igazgatósági jelentés kiemeli, hogy a folyton tartó gazdasági válság és az általa minden téren előidézett forgalmi pangás a biztosítási üzlet menetét is — ez a termelés és kereskedelmi tevékenység legfontosabb ágazataival minden más üzletnél szorosabban lévén összenöve — lenítő és sok tekintetben hátrányos hatást gyakorolt. Eme sajnálatos tény többé-kevésbé a legtöbb biztosító-társaságnak mult évi zárszámadásaiban meggyőző kifejezésre talált és ugyanazért megelégedésére szolgál az igazgatóságnak, hogy oly eredményre léphet a közgyűlés elé, mely a lefolyt és általánosságban kedvező biztosítási üzletre és különösen a jégáztat passiv eredményére tekintettel kielégítőnek mondható, s hogy azon kellemes helyzetben van — a tartalékok több, mint elégségesen történt javadalmasítása mellett — a mult évihez hasonló magasságu osztalékok fizetését javaslatba hozhatni.

A tüzbiztosításoknál a nyersdij bevétel 4.462,375 f. 52 krt (az előző év 4.304,151 f. 55 krt ellenében) tehát 158,223 f. 97 krtal többet eredményezett; folyó kockázatokra teljesen természetesen 934,766 f. díjtartalék, (a tisza díjak 38%-ja 2%-kal több, mint az előző évben és 115,000 f. rttal több a tapasztalatszerűleg szükségesnél) függő károka pedig 264,605 f. rttal lett visszahelyezve; az üzletág maradványa 111,783 f. 35 krt.

A szállítványbiztosítás 1.647,558 f. 35 krt nyersdij bevételt (a mult évi 1.829,317 f. 51 krt ellenében) tehát 182,759 f. 16 krtal kevesebbet tüntet ki; folyó kockázatokra tartalékul 174,111 f. 12 krt és függő károka 203,940 f. rttal helyezett kiadásba, az üzletág tehát 51,310 f. 10 krt nyereséget eredményez.

A kimutatott díjbevétel-csökkenés az indirectüzlet lassanként való feladásának és a már majdnem teljesen szervezett directüzlet csaknem kizárólagos művelésének következménye.

A jégbiztosításnál nyersdijban 795,366 f. 36 krt (a mult évi 958,357 f. 98 krt ellenében) 162,694 f. 62 krtal kevesebb bevételzést. Ez üzletág 29,719 f. 71 krt veszteséggel járt, mely kedvezően eredmény a mult év, számos és érzékeny károkat okozott, rendkívül időjárásnak tulajdonítható. A földtermékek árának alacsonyára természetesen a biztosítási érték csökkenését és ezzel kapcsolatosan a díjbevétel megfelelő kevesülését vonts maga után.

Az életbiztosítás 1885. végével 9965 kötvénnyel 19.106,463 f. rttal és járadékral szűke biztosítási árlagot tüntet ki. Az 1885. évben 97,000 f. rttal összegig felmerült káresek 36,221 f. 88 krt. maradtak a várható halandóságon alól, díjtartalékul 1.428,781 f. 80 krt (343,761 f. 56 krtal több, mint az előző évben). Ezen ágazat nyeresége 45,014 f. 62 krt tesz.

A társaság 1885. deczember 31-én az elemi biztosítási ágazatban 1.208,167 f. 42 krtal, az életbiztosítási ágazatban pedig 1.428,781 f. 80 krtal, összesen 2.636,948 f. 22 krt díjtartalékkal, azoukivil 1.434,314 f. 35 krtal agió, árfolyamkülönbözési és nyeresémi s különböztarték fölött rendelkezik, a mi 506,314 f. 89 krtal emelkedést jelent. Valamennyi ágazat tartalékai összesen 439,501 f. 15 krtal rugnak.

A társaság által folytatott valamennyi biztosítási üzletág díjbevétele a lefolyt évben tett 7.574,439 f. 01 krt.

A mérleg 357,695 f. 06 krtal tiszta nyereséget tüntet ki, melyből az alapszabályilag előirt tartalékok és díjazások levonása után osztalék részesvényenkint 30 frank = 6% aranyban fizetettik.

Az igazgatósági jelentéshez fűzött üzleti jelentésből kitünően a társaság fennállása óta díjakban 33.811,321 f. 86 krt bevételzett és károkkért 23.374,422 f. 77 krt fizetett ki; díj és egyéb tartalékokra pedig — a függő károkokban tartalékolt 439,501 f. 15 krtal nem is számítva, 4.971,162 f. 57 krt gyűjtött. — A teljesen befizetett részesvénnyel 4 millió f. rttal aranyban.

FELELOS SZERKESZTŐSÉG; Dr. MAGYARI KÁROLY SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

ÓVÁS.

Óva intjük a t. ez. közönséget, hogy napról-napra többen utánozzák készítményeinket pl. a hollandiai gabona köményest, Curacoát, Crème de Cacao, Vanilla Crémet, különösen pedig az általunk először gyártott

COCAÏN-SECT-et,

melynek bevásárlásánál kérjük arra ügyelni, hogy hatóságilag bejegyzett védjegyünk a palackba bevésvé legyen. A mi Cocain-Sectünk, melyet dr. Ludvig, a bécsi közkezdés vegytani intézetének főnöke vegyelezett s jövőhözgyott kiváló józít, vidámítólághat s hosszabb használat mellett minden emésztést zavart megszüntet, ugyszintén a gyengeségi érzést is.

1 eredeti palack ára 1 f. 20 krt.

Likőreink, Édes pálinkánk kaphatók a birodalom minden kiválóbb fűszer- és esemégy kereskedéseiben, ezúkrészataiban és kárelházaiban.

Amst-rdmi Likőrgyár-bizományi tárlat Mödling, Bécs mellett. Aruraktár N.-Eneyeden BISZTRITSÁNY LAJOS urnál.

Sz. 393-1886.

Arverési hirdetmény.

A n. enyedi kir. járásbíroság, mint telekkönyvi hatóság részéről közlé tétik, hogy felsőbbí Gilya Mihella Luj Nikulaj végrehajtott. 50 f. rttal, ennek 1884. évi január 1-től 6% kamata, 6 f. 60 krtal eddigi költésének kielégítése végett végrehajtást szonvó ügygondnok Benkő Marton által képviselt Goro Gadrilla hagyaték ellen, ennek felsőbbí 87. sz. telekkönyvben A-1. 2. 4-9. 12. rsz. alatt foglalt fekvéségei 295 f. rttal megállapított kikiáltási árban Felső-Orbó község előjárósági helyiségében 1886. évi május hó 22-én délelött 9 órakor tartandó nyilvános arverésen kikiáltási áron alól is eladtnak.

Venni szándékozó kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t. ez. 42. § jeltelt árfolyammal számított óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételár vásárló az arverezés jogerőre jutása után 2 részben, 15 és 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különben az arverezés megállapított feltételei alóirt telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órak alatt és Felső-Orbó község előjáróságnál megtekinthetők.

A kir. járásbíroság, mint tkvi hatóságtól. Nagy-Eneyeden, 1886. február 25-én.

Nincs többé gyomor baj!

A legújabb találmány a szenvedő emberiség gyógyítására a híres GYOMORERŐSÍTŐ LIKŐR

a legnemesebb gyökerekből készítve. Régi igazság, hogy a gyökerek és fűvekben található fel az elveszett egészségre gyógyszere. — A nevezett gyomorerősítő likőrnek különös sajátysága, hogy a gyomorban savat nem okoz. Mindezen személyem iránti hittel kedves nélkül mondom, hogy gyártmányommal tisztaságra, finomságra és gyógyító erejére nézve egy szer sem mérkőzhetik és azért a t. ez. közönségnek örömmel jelenthetem, hogy gyomor-likőrem már sok gyomor bajban szenvedőknek segített, a mit kezemben levő elismerési és haláliratok bizonyítanak. — Egy üveg ára 60 krt.

Kapható a gyárosnál: Kánn Lipót Budapest, Váci-kört 66. sz. és WEKSZLER FERENCZ urnál Nagy Eneyeden. 10-10

64 szer kitüntetve 40 évi fennállása óta Nem tudtam aludni, a Hoff J.-féle egészségi maláta-csokoládé nekem az alvást és étvágyat visszaadta. Lorencz Antal. tanár. Petrina, 1885. február.

A legtöbb eszt., kir., főorvosnál által melegen ajánlva. Óvatosság a vásárlás körül. Extractum Maltii Johann Hoffii. Kapható valamennyi gyógyszerertárban, minden nagyobb kereskedésben; világosan csak ezt kell kérni.

Egyedül csak Hoff János-féle malátakivonat egészségi sört kell kérni. Kellemes ízű hatalmas ital. A legjobb enyhitő és életfenntartó szer az üdülők, sorvadásban, mellbetegségben, tüdőbajban szenvedők számára és valamennyi idült betegségben.

Malátakivonat csokoládé, verszegényes, lesorványodás, gyengeség, idegesség, álmatlanságnál.

Konzentrált malátakivonat gyermekeknek valódi unikum. Oly egyéneknek, kik a sört nem szeretik, vagy kiknek természetbe nem veszi, a tüdőbajoknál, köhögés és görvénkyornál.

Hálanyilatkozatok az étrendi malátakivonat gyógytápszerek feltalálójáoz, melyek már 40 év óta jónak bizonyultak.

Legfelsőbb császári királyi, hercegi, fejedelmi nyilatkozatok

A Hoff János-féle étrendi malátakivonat tápsyógyszer készítmények fölöl, kiknek udvari orvosi a Hoff János-féle malátakivonat egészségi készítmények használatát a legmolegebben ajánlják.

HOFF JÁNOS urnak a legtöbb európai fejedelmek udvari szállítója, es. kir. tanácsos, a koronás arany érdemkeresztnek tulajdonosa, magas porosz és német rendek lovagja. Gyár Bécsben Graben Brunnerstrasse 8.

Raktárak Nagy-Eneyeden: KOVÁCS JÓZSEF és VARRÓ FERENCZ gyógyszerertáiraiban.

1886. Gyogyjelentesek. 1886.

Hogy mennyire használt a t. urnak nevével viselő Hoff János-féle malátakivonat egészségi sör idült mellbajban és mennyire van bizalmam annak kitünő gyogyerejében, azért igazolom, miszerint ismét kérek 8 palack maláta-kivonat egészségi sört és 4 zacskó malátacukorkát, de úgy kérem, hogy 4 palack sör és 2 zacskó cukorka külön csomagolva legyen egyiket nevemre, a másikat Varga János, szinte csányi lakos és birtokos nevére, ki szinte mellbajban szenved és én ajánlottam neki. Zala-Csány, 1886. márczius 1-én. Erdős Ignác, plébános.

Via Arad, Maros-Illye, Erdélyben, 1886. márczius 5. Tek. uram! Felkérem önt, nekem a vasuton gyors-szállítvánnyal 28 palack Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi sört, melyet én már gyakran, mint kitünő erősítő szert használtam, küldeni ezemre: gróf Vas Hortensiának utányétel mellett. Vas B. grófnő. Vigyázat a vásárlásnál! Francia-, Angolország, Hollandia, Belgium, Amerika, ugmint Európa minden elsőrendű orvosi rendelik minden gyógyszerertárban: eredeti Extractum Maltii Johann Hoffii, hogy a beteg és javuló egészségük helyreállítására a valódit meg is káppja, mert csak a Hoff János-féle egészségi malátakivonati gyártmányok 40 év óta jónak bizonyultak és 10,000 beteg felgyogyulását elősegítették. Az eredeti Hoff János-féle egészségi maláta-gyogytápszerek diatikai dobozokon foglaltatik a védjegy (tojásdad arzékepe, aláírása és felírása a feltalálója Hoff Jánosnak, mint a maláta-kivonat egyedüli feltalálójának) és nem lehet a közönséget eléggé óvni, pontosan az eredeti védjegyre ügyelni.

Árak: A valódi Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi sórének 1 palack 60 krt. 11 palack 6 f. 60 krt. 28 palack 16 f. 58 palack 32 f. — 1/2 kilo malátacokoládé I. 2 f. 40 krt. II. 1 f. 30 krt. — 1/2 kilo I f. 60 krt. 1/4 kilo 90 krt. Malátacukorkák I zacskó 60, 30 és 15 krt. Maláta-kivonat I üvegcse f. 1.12, kisebb 70 krt. — 2 f. rttal alól nem küldetik semmi.

Ny. Wokál János gyorsszájtóján Nagy-Eneyeden.

Szerkesztői Nagy-Eny A KIADÓHÍV... Kiadóhív Wokál János köny... az előfizetéseik... kéziratos nem ad

A francia lépés nehéz, a te Szeretnök, ha te mete-ponori útve közgazgatási biz... tagjai az útszaka... járítási költséget... utasítással, hogy... folytatán járható a

Az eszme hivatalnokai fogl... ki is jelölték, s... mették, még mo... nak némi nyom... megye terméken... helyt nyakig usz... sorban a munka... is nagy ügyyel... tartani az 1-1... váltásghól befoly... gyakran igen su... már tarthatatlan... munkáügyet s ré... megváltást. Ez s... ságra, bár nem... közlekedésügyi... is van annyi ha... több ezer forint... szemnek is tetsz... vonalaink nagy... felgyelő személy... földjelzőket is á... tottunk, hogy kö... nagy részében k... tak, vagy azon... türethetökké válj... hegyi községek... mostoha klimat... fenntartására sz... minden iparezik... dok óta távoli p...

T... E... Nines v... Határk... A gyöz... Új fény... Mit ös... Most el... Ok hár... Nékünk... Előre h... Haljják... A hol... A béke... Keljen... Hozsán... Harsog... A szív... Ki jobb... Az asz... Otleje... És min... Vezess... Avassu... A bűse... Imádjá... De a k... Tiporju... Frigju... Vessen... Ki akn... Mérgé... Hogy f... Érezze... S ne e... Vívják...